

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ผลของโปรแกรมการสนับสนุนและให้ความรู้ต่อการดูแลตนเองและ
คุณภาพชีวิตในผู้ป่วยมะเร็งปอดที่ได้รับเคมีบำบัด

ผู้เขียน นางสาวกัญญา นันตะแก้ว

ปริญญา พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลผู้ใหญ่)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์

ดร. ทิพาพร วงศ์หังษ์กุล

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

อาจารย์ ดร. สุภารัตน์ ชัยอาจ

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

การดูแลตนเองเป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้ป่วยมะเร็งปอดที่ได้รับเคมีบำบัด เพื่อส่งเสริม
คุณภาพชีวิต การวิจัยกึ่งทดลองครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการสนับสนุนและ
ให้ความรู้ต่อการดูแลตนเองและคุณภาพชีวิตในผู้ป่วยมะเร็งปอดที่ได้รับเคมีบำบัด ที่มารับการ
บริการที่โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ระหว่างเดือนตุลาคม พ.ศ. 2552 ถึงเดือนพฤษภาคม
พ.ศ. 2553 คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงตามเกณฑ์ที่กำหนดจำนวน 50 ราย แบ่งเป็นกลุ่ม
ควบคุมและกลุ่มทดลองกลุ่มละ 25 ราย โดยทั้งสองกลุ่มมีลักษณะคล้ายคลึงกันในด้านอายุ เพศ
ระดับการศึกษา รายได้ ระยะของโรคและระดับสมรรถนะการทำกิจวัตรประจำวัน ผู้ป่วย 25 ราย
แรกจัดให้อยู่ในกลุ่มควบคุมที่ได้รับการพยาบาลตามปกติ และผู้ป่วย 25 รายถัดมาจัดให้อยู่ในกลุ่ม
ทดลองที่ได้รับโปรแกรมการสนับสนุนและให้ความรู้ เครื่องมือที่ใช้ดำเนินการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยสร้าง
ขึ้นตามกรอบแนวคิดระบบการพยาบาลแบบสนับสนุนและให้ความรู้ของโอเร็ม (Orem, 2001)
ได้แก่ โปรแกรมการสนับสนุนและให้ความรู้ คู่มือการดูแลตนเองสำหรับผู้ป่วยมะเร็งปอดที่ได้รับ
เคมีบำบัด และแบบบันทึกการติดตามผู้ป่วยทางโทรศัพท์ เครื่องมือเหล่านี้ได้นำไปหาความตรงตาม
เนื้อหาโดยผ่านผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ส่วนเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม
ข้อมูลส่วนบุคคล แบบสอบถามการดูแลตนเองของผู้ป่วยมะเร็งปอดที่ได้รับเคมีบำบัด ซึ่งมีค่าดัชนี
ความตรงตามเนื้อหาและค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ .99 และ .81 ตามลำดับ และ

แบบสอบถามคุณภาพชีวิตที่ใช้แบบประเมินการทำหน้าที่ในการรักษาโรคมาเร็งทั่วไป ฉบับที่ 4 ของ เซลลาและคณะ (1997) ซึ่งแปลเป็นภาษาไทยโดยวรชัย รัตนธรรธร และคณะ (2544) มีค่าความ เชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .92 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนาและสถิติ ทดสอบที่

ผลการ

วิจัยครั้งนี้พบว่า

1. คะแนนเฉลี่ยการดูแลตนเองของกลุ่มทดลองหลังได้รับโปรแกรมการสนับสนุนและ ให้ความรู้สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)
2. คะแนนเฉลี่ยการดูแลตนเองของกลุ่มทดลองหลังได้รับโปรแกรมการสนับสนุนและ ให้ความรู้สูงกว่าก่อนได้รับ โปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)
3. คะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตของกลุ่มทดลองหลังได้รับโปรแกรมการสนับสนุนและให้ ความรู้ สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)
4. คะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตของกลุ่มทดลองหลังได้รับโปรแกรมการสนับสนุนและให้ ความรู้ สูงกว่าก่อนได้รับโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

ผลการวิจัยครั้งนี้ ควรนำมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติการพยาบาลเพื่อส่งเสริมให้ผู้ป่วย มาเร็งปอดที่ได้รับเคมีบำบัดมีการดูแลตนเองอย่างต่อเนื่องและมีคุณภาพชีวิต

Thesis Title Effects of an Educative-supportive Program on Self-care and Quality of Life Among Lung Cancer Patients Receiving Chemotherapy

Author Miss Kanya Nantakaew

Degree Master of Nursing Science (Adult Nursing)

Thesis Advisory Committee

Associate Professor Dr. Tipaporn Wonghongkul Advisor

Lecturer Dr. Sudarat Chaiarj Co-advisor

ABSTRACT

Self-care is essential for lung cancer patients who received chemotherapy to enhance quality of life. This quasi-experimental research aimed to study the effects of the Educative-supportive program on self-care and quality of life among lung cancer patients receiving chemotherapy at Maharaj Nakorn Chiang Mai hospital, from October 2009 to May 2010. Fifty samples were purposively selected and were assigned equally to the control and the experimental groups based on the similarity of age, gender, education, income, stage of illness, and performance status. The first 25 samples were assigned into the control group who received conventional nursing care and the other 25 were assigned into the experimental group who received the Educative-supportive program. The intervention tools used in this study were developed following the concept of Orem's supportive-educative nursing system (Orem, 2001) including the Educative-supportive program, the self-care handbook for lung cancer patients receiving chemotherapy, and the Telephone Follow-up Record form. These instruments were evaluated for content validity by five experts. The data collecting tools were the Demographic Data Record form and the Self-care Behavior questionnaire which obtained the content validity index and Cronbach's alpha coefficient of .91 and .81, respectively. Furthermore, the Quality of Life questionnaire used was the Functional Assessment Cancer Therapy-General [FACT-G] version 4 of Cella and colleagues (1997), which

was translated into Thai by Worachai Rattanatharatorn and colleagues (2001), and obtained the Cronbach's alpha coefficient of .92. Data were analyzed using descriptive statistics and t-test.

The results were as follows:

1. The self-care mean score of the experimental group after receiving the Educative-supportive program was significantly higher than that of the control group ($p < .05$).
2. The self-care mean score of the experimental group after receiving the Educative-supportive program was significantly higher than that before receiving the program ($p < .05$).
3. The quality of life mean score of the experimental group after receiving the Educative-supportive program was significantly higher than that of the control group ($p < .05$).
4. The quality of life mean score of the experimental group after receiving the Educative-supportive program was significantly higher than that before receiving the program ($p < .05$).

The results of this study should be used as a guideline for practice in order to encourage lung cancer patients receiving chemotherapy to perform self-care continuously and achieve quality of life.